

Initiatief 3 : Een duurzame Europese toekomst (initiatief met 2025 als perspectief)

Discussienota „Naar een duurzaam Europa in 2030, over de follow-up van de VN-doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling en de overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering”

Voorafgaande opmerking: de mate waarin een fiche kan ingevuld worden, hangt af van 1) of het een wetgevend dossier of een niet-wetgevend dossier betreft of 2) hoe ver het dossier al gevorderd is op moment van publicatie van het Werkprogramma van de Europese Commissie. Deze info kan u terugvinden onder de luiken 'inhoud' en 'timing'.

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN DE EUROPESE INSTELLINGEN

Europese Commissie	Secretariaat-generaal Directoraat-Generaal Milieu Directoraat-Generaal Internationale Samenwerking en Ontwikkeling
Raad van de EU	Raad Algemene Zaken Working Party on the 2030 Agenda for Sustainable Development
Europees Parlement	Commissie Milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (tbc)

INHOUD

Context van het initiatief	<p>De discussienota die in het vooruitzicht wordt gesteld, kadert binnen het EU-antwoord op de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, maar dit enkel voor de <u>intern-Europese</u> uitvoering van deze agenda.</p> <p>Op 22 november 2016 verscheen het lang verwachte pakket van de Europese Commissie inzake duurzame ontwikkeling (Duurzame ontwikkeling: EU bepaalt haar prioriteiten). Hierdoor werden in één adem drie richtinggevende documenten voor de bijdrage van de Europese Commissie aan de uitvoering van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling van de VN (Agenda 2030) gelanceerd. In dit pakket werd een koppeling gemaakt tussen de krachtlijnen voor duurzame ontwikkeling uit de Agenda 2030 en het EU-beleidskader en de Commissieprioriteiten. De eerste mededeling uit dit pakket (COM(2016)739), geeft samen met het bijhorende Staff Working Document (SWD(2016)390), de binnen de EU reeds in uitvoering gestelde initiatieven voor duurzame ontwikkeling weer. Tegelijk geeft ze echter ook de algemene richting aan voor het voornamelijk binnen de grenzen van de EU opdrijven van de realisatie van de Agenda 2030. Voor de externe dimensie – weliswaar van minder belang voor het hier besproken initiatief – werd, naast een mededeling waarin de krijtlijnen voor een nieuw Partnerschap met de landen van Afrika, de Caraïben en het gebied van de Stille Oceaan werden uitgezet, ook een mededeling over de Nieuwe Consensus voor Ontwikkeling gelanceerd.</p> <p><u>Bron: Persbericht van de Europese Commissie, 22 november 2016</u></p> <p>In de daarop volgende periode werd er binnen de 'JUMBO'-werkgroep (WPIEI/CONUN/CODEV) gewerkt aan voorstellen van raadsconclusies voor de Raad Algemene Zaken.</p> <p>Op 20 juni 2017 nam de Raad Algemene Zaken raadsconclusies aan die bevestigden dat de EU en haar lidstaten sterk hechten aan de volledige</p>
----------------------------	--

uitvoering van de Agenda 2030 en de verwezenlijking van de 17 SDG's. In de conclusies wordt de respons van de EU op de Agenda 2030 uiteengezet, evenals haar aanpak voor de uitvoering ervan op EU-niveau. Ze bevatten vervolgstappen, de benodigde middelen en instrumenten, de wijze waarop multilaterale belanghebbenden bij de uitvoering betrokken kunnen worden, en maatregelen op het gebied van monitoring en evaluatie in de toekomst. De conclusies onderstrepen hoe belangrijk het is om duurzame ontwikkeling te bereiken in al haar drie dimensies (economisch, sociaal en milieu), en om dit op een evenwichtige en geïntegreerde wijze te doen. Het is cruciaal dat duurzame ontwikkeling integraal deel gaat uitmaken van alle beleidsterreinen en dat de EU en haar lidstaten ambitieus beleid voeren om wereldwijde uitdagingen aan te pakken. De Raad verzoekt de Commissie om bij dit alles – zij het met voldoende aandacht voor het subsidiariteitsbeginsel - sturing te geven.

De Raad dringt er (paragraaf 19 Raadsconclusies) bij de Europese **Commissie** op aan uiterlijk medio 2018 een uitvoeringsstrategie op te stellen met termijnen, doelstellingen en concrete maatregelen om de Agenda 2030 in het algehele EU-beleid ten uitvoer te brengen. Daarnaast moet de Europese Commissie uiterlijk medio 2018 de lacunes in kaart brengen op terreinen waarop de EU vóór 2030 nog meer moet doen wat betreft beleid, wetgeving, bestuursstructuren met het oog op horizontale samenhang en uitvoering.

Samenvattend ook aan aantal andere uit te voeren taken waar in de Raadsconclusies o.a. uitdrukkelijk naar de Europese Commissie gekeken wordt om actie en initiatieven te nemen:

- Volgende stappen met het oog op de uitvoering van de Agenda 2030 op EU-niveau (Paragraaf 20): Verrichten van effectbeoordelingen m.b.t. het mainstreamen van de Agenda 2030 en de SDG's ervan als leidende beginselen bij komende herzieningen van belangrijke en horizontale beleidsinstrumenten, -middelen en strategieën, en een duidelijk proces uitstippelen voor de inaanmerkingneming van de SDG's en de integratie ervan in het beleid na 2020 (...) rekening te houden met de Agenda 2030 en de SDG's volledig op te nemen in de besprekingen over de toekomst van Europa.
- Follow-up, monitoring en evaluatie (Paragrafen 36-39): voorbereidingen treffen voor het eerste EU-verslag over de interne en externe uitvoering van de Agenda 2030 door de EU aan het politiek forum op hoog niveau voor 2019; waar mogelijk gebruik te maken van gegevens en informatie uit bestaande rapportagemechanismen, en waar passend te zorgen voor overeenstemming met de werkzaamheden van de werkgroep van verschillende VN-organisaties en deskundigen inzake indicatoren betreffende duurzame-ontwikkelings-doelstellingen en actieve ondersteuning te bieden voor de meetbaarheid en verdere ontwikkeling van de SDG-indicatoren; (...) regelmatig uitvoerige monitoring van de SDG's op EU-niveau te verrichten, mede, waar dat relevant is, in het kader van het Europees Semester, en om

daartoe een referentiekader van indicatoren te ontwikkelen op basis van de bestaande indicatoren en de door de lidstaten, instellingen en internationale organisaties verstrekte gegevens, samen met een kwalitatieve voortgangsbeoordeling;

De EU vraagt de andere VN-leden en alle belanghebbenden – ook het maatschappelijk middenveld, kennisinstellingen, sociale partners en de particuliere sector – om bij te dragen aan de uitvoering van de Agenda 2030. Daarbij wordt echter ook de belangrijke rol van lokale en regionale overheden expliciet erkent (paragrafen 17 en 24). Er moet meer worden gedaan om bekendheid te geven aan de Agenda 2030. In zijn conclusies wijst de Raad op het gebrek aan betrokkenheid onder het brede publiek en dringt hij aan op maatregelen om het bewustzijn onder Europese burgers te vergroten.

Bron: [Persmededeling van de Raad van de Europese Unie, 20 juni 2017](#)

Bron: [Conclusies van de Raad van de Europese Unie, 20 juni 2017](#)

Ook binnen het **Europees Parlement** is de uitvoering van de Agenda 2030 belangrijk. Zo kan verwezen worden naar de resolutie van het Europees Parlement van 6 juli 2017 over Europese duurzaamheidsmaatregelen (2017/2009(INI)). In deze resolutie stelt het Europees Parlement vast dat de Europese Commissie vooruitgang kan boeken (overweging E): *“overwegende dat de Commissie nog geen uitgebreide strategie heeft vastgesteld voor de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030 die interne en externe beleidsterreinen omvat met een gedetailleerd tijdsplan tot 2030, zoals gevraagd door het Europees Parlement in zijn resolutie van 14 mei 2016 over de follow-up en stand van zaken van de Agenda 2030, en dat zij de algemene coördinerende rol voor de op nationaal niveau genomen acties nog niet volledig op zich heeft genomen; overwegende dat een doeltreffende tenuitvoerleggingsstrategie en een controle- en evaluatiemechanisme essentieel zijn om de SDG's te halen”*.

Eén van de voorstellen die het Europees Parlement aanreikt, luidt als volgt: *“dringt er bij de Commissie op aan doeltreffende mechanismen voor monitoring, voortgangsbewaking en evaluatie te ontwikkelen voor de verwezenlijking en integratie van de SDG's en de Agenda 2030, en roept de Commissie op om in samenwerking met Eurostat een reeks specifieke voortgangsindicatoren vast te stellen voor de interne toepassing van de SDG's in de EU; roept de Commissie op om jaarlijks verslag uit te brengen aan het Parlement over de vooruitgang bij de implementatie van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in de EU; benadrukt dat de lidstaten met het oog op coherente verslaglegging ondersteund moeten worden door de Commissie; verzoekt het Parlement een partner in deze procedure te worden, met name in de tweede actielijn voor de periode na 2020; vraagt om een jaarlijkse dialoog en verslaglegging tussen het Parlement, de Raad en de Commissie, met een verslag als resultaat; benadrukt dat de resultaten transparant, eenvoudig te begrijpen en voor een breed publiek beschikbaar moeten zijn; benadrukt het belang van transparantie en democratische verantwoording bij het bewaken van de Agenda 2030 van de EU en onderstreept derhalve de rol van de medewetgevers in dit proces; is van mening dat het sluiten van een*

	<p><i>bindend interinstitutioneel akkoord overeenkomstig artikel 295 van het VWEU in dit opzicht zou voorzien in een passend kader voor samenwerking.”</i></p> <p>Bron: Resolutie van het Europees Parlement van 6 juli 2017 over Europese duurzaamheidsmaatregelen</p> <p>Op 20 november 2017 stelde Eurostat haar publicatie voor inzake “<i>Sustainable development in the European Union – 2017 monitoring report of the progress towards the SDGs in an EU context</i>”. Het rapport geeft een statistisch overzicht van de trends m.b.t. de SDG's in de EU.</p> <p>Bron: Eurostat – Newsrelease van 20 november 2016</p>
Doelstellingen van het initiatief	<p>Hoewel de inhoud van het initiatief nog niet bekend is, mag verwacht worden dat de discussienota van de Europese Commissie voorstellen voorlegt die inspelen op de Raadsconclusies van de Raad Algemene Zaken van 20 juni 2017. Zoals boven werd aangegeven, dringt de Raad er bij de Europese Commissie immers op aan uiterlijk medio 2018 een uitvoeringsstrategie op te stellen met termijnen, doelstellingen en concrete maatregelen om de Agenda 2030 in het algehele EU-beleid ten uitvoer te brengen. Daarnaast moet de Commissie uiterlijk medio 2018 de lacunes in kaart brengen op terreinen waarop de EU vóór 2030 nog meer moet doen wat betreft beleid, wetgeving, bestuursstructuren met het oog op horizontale samenhang en uitvoering.</p>
Beleidsopties	<p>Dit initiatief bouwt verder op het vorig initiatief van de Europese Commissie ‘volgende stappen naar een duurzame Europese toekomst’ dat door de Vlaamse Regering in haar nota van 29 januari 2016 ook als prioritair dossier werd geïdentificeerd in het kader van het werkprogramma 2016 van de Europese Commissie. In de maandelijkse mededeling van december 2016 werd hieromtrent een ruime rapportage opgenomen en dit naar aanleiding van de publicatie op 22 november 2016 van het pakket van de Europese Commissie inzake duurzame ontwikkeling (zie hoger). Op deze manier beklemtoont de Vlaamse Regering haar continue aandacht en opvolging van dit voor Vlaanderen belangrijke dossier.</p> <p>Belangrijk bij de discussienota die in het vooruitzicht wordt gesteld zijn voor Vlaanderen de volgende aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waken over voldoende coherentie tussen en versterkende initiatieven vanuit de op te leveren uitvoeringsstrategie met: <ul style="list-style-type: none"> ➢ de Visie 2050 van de Vlaamse Regering, inclusief haar transitieprioriteiten; ➢ Het momenteel nog in ontwikkeling zijnde doelstellingskader 2030 voor de Vlaamse Regering; • Bewaken van het in lijn brengen van de beleidsopties rond het Meerjarig Financieel Kader met deze Uitvoeringsstrategie (cfr. het voornemen hierrond uit de Mededeling); • Bewaken van de inhoudelijke link met financiële (zoals EFSI, ESIF...) en thematische strategieën en programma's (zoals Energie Unie, Circulaire economie, ...)

	<ul style="list-style-type: none"> Bewaken van de mate van afstemming van de rapporteringen over de uitvoering van deze strategie met de (toekomstige) rapporteringen inzake het Europees Semester.
Verwachte effecten van het initiatief	Met dit initiatief kan verwacht worden dat de Europese Commissie een verdere stap neemt naar de verdere operationalisering van de Agenda 2030 binnen de EU.
Soort initiatief	Niet-wetgevend initiatief
Verdragsartikel	Artikel 3, lid 3 en artikel 21, lid 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (artikelen met verwijzingen naar duurzame ontwikkeling)
EU-regelgeving	Geen

TIMING

Verwachte publicatie voorstel	Tweede kwartaal 2018
Behandelend Voorzitterschap	Bulgarije

CONSULTATIE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE OVER HET INITIATIEF

Openbare raadpleging	De Europese Commissie heeft (nog) geen openbare raadpleging georganiseerd.
Routekaart	De Europese Commissie heeft (nog) geen routekaart opgemaakt.
Aanvangseffectbeoordeling	Dit betreft een niet-wetgevend initiatief. De Europese Commissie zal bijgevolg geen aanvangseffectbeoordeling opmaken.
Voorstel van regelgeving en effectbeoordeling	Dit betreft een niet-wetgevend initiatief. De Europese Commissie zal bijgevolg geen voorstel van regelgeving opmaken en geen effectbeoordeling opmaken.

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN VLAANDEREN

Trekkend minister	Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed.
Trekkend beleidsdomein	<p><u>Voor interne aspecten</u> :</p> <p>Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur (Departement Kanselarij en Bestuur)</p> <p><u>Voor belangenverdediging hierover binnen multilaterale fora inclusief de Europese (externe aspecten)</u> :</p> <p>Beleidsdomein internationaal Vlaanderen (Departement Buitenlandse Zaken)</p> <p>Beleidsdomein Omgeving (Departement Omgeving)</p>
Betrokken ministers	Alle ministers van de Vlaamse Regering
Betrokken beleidsdomeinen	Alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid

VLAAMSE ANALYSE VAN HET VOORSTEL

Juridisch

Vlaamse bevoegdheid	<ul style="list-style-type: none"> - Het decreet voor duurzame ontwikkeling (2008) - De Visie 2050 van de Vlaamse Regering (Derde Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling (2015)) - Mededeling aan de Vlaamse Regering inzake de implementatie van de SDG's in Vlaanderen (28.10.2016). - Mededelingen aan de Vlaamse Regering inzake het Vlaams 2030 – doelstellingenkader (19.05.2017 en 7.07.2017) <p>Bronnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Website van de Vlaamse overheid - Beleid ▪ Website van de Vlaamse overheid - SDGs
Vlaamse rechtsinstrumenten	In de huidige stand van het dossier staat de betrokken Vlaamse regelgeving nog niet vast.

Beleidsmatig

Huidig beleid	<p>De 2030-agenda voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties (2030-ADO) met zijn 17 globale duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen of Sustainable Development Goals (SDG's) roept de lidstaten op om de SDG's te vertalen naar eigen doelstellingen en die te implementeren in het beleid.</p> <p>De mededeling aan de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 legde de implementatie van de SDG's in Vlaanderen vast (VR 2016 2810 MED.0419/1). (zie ook vorige prioritaire fiche in het kader van het CWP 2016)</p> <p>Eén onderdeel van deze implementatie-agenda betreft de opmaak van een Vlaams 2030-doelstellingenkader. De Mededeling aan de Vlaamse Regering van 19 mei 2017 (VR 2017 1905 MED.0209/1) lichtte de redenen, de kenmerken en het traject naar dit 2030-doelstellingenkader toe en gaf een stand van zaken met conclusies uit een inventarisatie van bestaande en toekomstige langetermijndoelstellingen.</p> <p>De mededeling aan de Vlaamse Regering van 19 mei 2017 stelt dat het beoogde eindresultaat een Vlaams 2030-doelstellingenkader is met:</p> <ul style="list-style-type: none"> een set van doelstellingen (gelinkt aan de SDG's); binnen deze volledige set een aantal prioritair te volgen doelstellingen; een link met een indicatorenset; een aantal horizontale knooppunten die cruciaal zijn voor het behalen van meerdere doelstellingen en een link met de transitieprioriteiten en andere Vlaamse prioriteiten; engagementen van de Vlaamse Regering, de Vlaamse Overheid en de maatschappelijke partners van het VESOC en de Verenigde Verenigingen. <p>Uit de projectwerkzaamheden is gebleken dat het eindproduct nog nadere precisering behoeft:</p> <p>Hoe zorgen we voor een geïntegreerd 2030-doelstellingenkader waarin naast de SDG's ook de Visie 2050 met haar transitieprioriteiten doorwerkt?</p>
---------------	---

	<p>Hoe bewaken we dan het universele, geïntegreerde en ondeelbare karakter van de SDG's?</p> <p>Kiezen we voor Vlaamse 2030-doelstellingen op een niveau tussen de SDG's en de targets in? Of blijven de targets het belangrijkste uitgangspunt en zorgen we in de mate van het mogelijke en relevante voor een 1-op-1-vertaling van de targets in Vlaamse 2030-doelstellingen?</p> <p>Kiezen we voor een verregaande integratie en aggregatie van de targets langs thematische lijnen en/of horizontale knooppunten? En zo ja, hoe garanderen we dan een 'volledige' vertaling van de SDG's?</p> <p>Hoe stemmen we niet alleen qua timing maar ook inhoudelijk af met de langetermijnbeleidsplannen in opmaak? Voorzien we in het ontwerp 'plaatshouders' voor de relevante doelstellingen van de langetermijnbeleidsplannen in opmaak?</p> <p>Hoe leggen we de noodzakelijk link met de indicatorensets van de VN en Eurostat die de stand van zaken (doelafstanden) monitoren?</p> <p>Omwille van redenen toegelicht in de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 (VR 2017 0707 MED.0289/1) is er nood aan een aangepaste projectaanpak en -timing voor het Vlaams 2030-doelstellingenkader. De mededeling omvat een voorstel op hoofdlijnen op basis van volgende krachtlijnen:</p> <p>de projecttiming aligneren op de timing van de langetermijnbeleidsplannen in opmaak, in het bijzonder het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, het Mobiliteitsplan en het Energie- en Klimaatplan;</p> <p>de politiek-ambtelijke samenwerking en afstemming versterken;</p> <p>een formele adviesvraag voorzien aan de strategische adviesraden over een politiek-ambtelijk ontwerp van 2030-doelstellingenkader.</p> <p>In eerste instantie moet nu een politiek-ambtelijk voorstel voor het 2030-doelstellingenkader vorm krijgen. De mededeling van 7 juli 2017 zegt daarover: 'In deze verruimde en verlengde fase 3 zetten we een politiek-ambtelijke werking op die resulteert in een conceptnota aan de Vlaamse Regering met een eerste ontwerp van 2030-doelstellingenkader.</p> <p>Om de verdere projectaanpak uit te tekenen, moeten verschillende vragen antwoord krijgen. De twee basisvragen, die bovendien samenhangen, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe organiseren we de politiek-ambtelijke samenwerking en afstemming? - Welk eindproduct streven we na?
Vlaamse context van het initiatief	Zie vorige rubriek " huidig beleid "
Relevantie EU-doelstellingen voor Vlaanderen	In principe zeer relevant, maar Vlaamse proces inzake uitwerking Agenda 2030 verloopt sneller dan het proces binnen de Europese Commissie.
Geschiktheid van de beleidsopties voor Vlaanderen	Concrete voorstellen moeten nog uitgewerkt worden.
Verwachte effecten van het initiatief in Vlaanderen	Het Initiatief zal de uitvoering van de verschillende transitiewerven binnen de Visie 2050 en de uitvoering van het Doelstellingenkader 2030 versterken door eruit afgeleid aanvullend beleid op EU-niveau, door het richten van Europese onderzoeksgelden en investeringen. Gezien armoedereductie als de eerste betrachting van de tenuitvoerstelling van

	de Agenda 2030 wordt erkend zal het de strijd tegen armoede in Vlaanderen ondersteunen. Tezelfdertijd zal de nadruk op een gebalanceerde aandacht voor de sociale, economische en milieudimensie bijdragen tot het succesvol (grensoverschrijdend) bestrijden van de uitdagingen op het vlak van o.m. milieudegradatie (inclusief fijn stof en broeikasgasuitstoot), voldoende aandeel van duurzame energie en levenslang leren.
--	--

BETROKKENHEID VAN DE VLAAMSE BELANGHEBBENDEN

Vlaamse belanghebbenden	Nagenoeg alle: VVSG, VVP en alle lokale overheidsinstanties, kennisinstellingen, privébedrijven, inclusief financiële instellingen, civiele maatschappij, sociale partners
Consultatie van de Vlaamse belanghebbenden	<p><u>Bij de selectie van het bepalen van prioritair relevant dossier</u></p> <p>De kernstakeholders van het Departement Buitenlandse Zaken werden, tijdens een vergadering georganiseerd door Vleva in samenwerking met het Departement Buitenlandse Zaken en de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de EU geconsulteerd over de nieuwe initiatieven in het werkprogramma van de Europese Commissie, en dus ook over dit nieuwe initiatief. Deze stakeholdersconsultatie vond plaats op 17 november 2017. Het initiatief "Een duurzame Europese toekomst (initiatief met 2025 als perspectief)" scoorde daarbij hoog in de ranking van prioritaire dossiers. De betrokken stakeholders deelden een aantal aandachtspunten omtrent dit initiatief mee zoals : het concretiseren van de sociale pijler, het bekijken van het milieu ook vanuit perspectief van het kind, het promoten van goede praktijkvoorbeelden (Child Environment Action Plan o.b.v. platform van de Gezinsbond), de cruciale rol van de lokale besturen inzake de invulling van de SDG's, het gegeven dat de SDG's ook klimaatengagementen en verplichtingen t.o.v. het Zuiden inhouden (Klimaat vormt niet enkel een intern EU-gegeven maar vormt een mondiale uitdaging), het geven van signalen aan investeerders geven voor lange-termijn-investeringen, het hebben van een beter kader om een robuust watersysteem te realiseren. Bijkomend aandachtspunt is dat ook in buurlanden initiatieven worden genomen die een grote impact kunnen hebben op ons (vb. kanalen). De acties mogen niet puur nationaal zijn.</p> <p>Tijdens een overleg met vertegenwoordigers van de centrumsteden op 22 november 2017 (bij Kenniscentrum Steden) waarbij het Commissiewerkprogramma 2018 werd besproken, gaven verschillende steden interesse in dit initiatief aan. Deze interesse is in lijn met de Mededeling van 26/11/2016 die het volgende stelt: "Cities and local authorities have a particular role in the 2030 Agenda implementation with a specific dedicated goal (SDG 11) as well as the other urban related targets through the 2030 Agenda. Cities are at the heart of today's economic, environmental and social challenges."</p> <p>In de Mededeling aan de Vlaamse Regering van 7 juli 2017 inzake de gewijzigde aanpak en timing voor het Vlaams 2030-doelstellingenkader is na de fase van het politiek-ambtelijk overleg, een adviesvraag aan de strategische adviesraden en belanghebbendenoverleg voorzien. Dit alles</p>

	<p>moet leiden naar een gedragen ontwerp van 2030-doelstellingenkader. Daarop volgt de fase van onderhandelingen en beslissing om te komen tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een geïntegreerd, meetbaar en gedragen Vlaams 2030-doelstellingenkader - een actieplan om knooppunten en hiaten aan te pakken.
Door de Vlaamse belanghebbenden verwachte effecten	Het belanghebbendenoverleg voor het Vlaams 2030-doelstellingenkader zal pas doorgaan in 2018 (cfr. supra).

EERSTE VLAAMSE STANDPUNTBEPALING

Vlaanderen heeft steeds aangedrongen om sneller te gaan bij het ontwikkelen van een Uitvoeringsstrategie voor de intern-Europese realisatie van de Agenda 2030 zodanig dat een goede alignering mogelijk zou zijn met de ontwikkeling van een Vlaams equivalent. Door het uitstelgedrag van vnl. de Europese Commissie, die steeds aangaf dat ze de al geplande uitvoering van de Europa-2020 strategie als voldoende beschouwde om haar aandeel in de uitvoering van de Agenda 2030 tot 2020 in te vullen, zal het Vlaamse proces nu sneller zijn beslag kennen. Vlaanderen moet er dan ook nauw op toezien dat de voorstellen van de Europese Commissie voor de door de Raad gevraagde Uitvoeringsstrategie voldoende aansluiting vinden bij het Vlaamse 2030 doelstellingenkader en de Vlaamse Visie 2050.

REACTIE VANUIT VLAANDEREN OP DE EUROPESE CONSULTATIE

Openbare raadpleging, routekaart, aanvangseffectbeoordeling en/of effectbeoordeling	<p>De Europese Commissie heeft nog geen openbare raadpleging georganiseerd en nog geen routekaart gepubliceerd.</p> <p>De Europese Commissie plant momenteel nog geen aanvangseffectbeoordeling en/of effectbeoordeling. De Raadsconclusies van de Raad Algemene Zaken van 20 juni 2017 vragen hier echter wel om (paragraaf 20).</p>
---	---

EERSTE SUBSIDIARITEITSINSCHATTING

1. *Bevoegdheid van de Europese Unie*

[Artikel 3, lid 3 en artikel 21, lid 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie](#) verwijzen naar duurzame ontwikkeling.

2. Eerste subsidiariteitsinschatting

Het gaat hier niet om een wetgevend initiatief, waardoor de vraag in principe niet aan de orde is.

De Mededeling van 26 november 2016 stelt uitdrukkelijk:

“This Communication provides a framework for the EU and its Member States to implement the 2030 Agenda. In line with the principle of subsidiarity, the EU will only act in areas outside its exclusive competences when the objectives can be better achieved at Union level than by action of Member States. Close cooperation with Member States is therefore necessary and many issues affecting sustainable development will need to be addressed by Member States themselves, who are currently in the process of establishing their own

national frameworks for the achievement of the SDGs and for reporting to their own citizens and to the UN.”